

BUDAPEST VÁROSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

HELYZETELEMZÉS

1 BEVEZETŐ

[VISSZA A KEZDŐLAPRA](#)

2011. DECEMBER

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ.....	1
1.1. A VÁROSFELJESZTÉSI KONCEPCIÓ, MINT ESZKÖZ ..	1
1.2. A VIZSGÁLATOK ÉS ELEMZÉSEK KÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA	2
1.3. ADATFELDOLGOZÁS RENDSZERE.....	2

1. BEVEZETŐ

1.1. A VÁROSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, MINT ESZKÖZ

► Mi a városfejlesztési koncepció?

A városfejlesztési koncepció az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban Étv.) szerint a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.

► Miért készül új városfejlesztési koncepció?

Budapest Városfejlesztési Koncepcióját a Fővárosi Közgyűlés 406/2003 (III.27.) sz. határozatával fogadta el. Az akkori városfejlesztési koncepcióban lefektetett célokból nagyon kevés valósult meg. A jelentősen megváltozott gazdasági, társadalmi és egyéb keretfeltételek miatt a **Fővárosi Közgyűlés 512/2011 (IV.6.) határozatával úgy döntött, hogy készüljön el Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója. 1988/2011 (06.22.) határozatával hagyta jóvá a munkamódszert és ütemezést.**

► Hogyan készül a koncepció?

A munkafolyamatok koordinálásával, valamint a koncepció előkészítésében való közreműködés feladatával a Fővárosi Közgyűlés a Budapest Főváros Vagyonkezelő Zrt.-t bízta meg. Ennek alapján a munka - komplexitásának megfelelően - számos szakértő együttműködésével megkezdődött.

A munka szakmai irányítását a Főpolgármesteri Hivatal Városépítési Főosztálya végzi.

1. fázis: Mivel a város jövőbeni fejlesztéseit a város adottságaira kell építeni, széleskörű adat- és információgyűjtést kell végezni Budapest legfontosabb jellemzői, az ellátási színvonal, demográfiai összetétel, gazdasági helyzete, társadalmi felépítése, a fizikai környezet állapota, a város értékeit mutató számszerűsíthető adatok vonatkozásában. Ebben a fázisban fel kell tárni Budapest jelenével és jövőjével kapcsolatos véleményeket, igényeket, vágyakat, víziókat is mind azok részéről, akiknek Budapest jövője szívügye.

Az adatokat és az információkat értékelésével pontos képet lehet adni a főváros jelenlegi adottságairól, értékeiről, problémáiról. Ez a **HELYZETELEMZÉS** jelen dokumentum tárgya. (A **Helyzetelemzés mellékletei** című dokumentum tartalmazza azonos fejezetszámozás mellett a hivatkozott külső dokumentumok fontosabb részeit, az elemzés során készített táblázatokat, a szövegekőzi ábrák alapját képező térképeket, a feldolgozott adatokat bemutató térképeket illetve a leíráshoz tartozó egyéb alátámasztó információkat.)

2. fázis: A helyzetelemzés alapján meg kell határozni a városfejlesztés céljait és a prioritásokat. A várospolitikával ezzel a döntéssel meghatározza Budapest fejlesztésével kapcsolatos legfontosabb célkitűzéseit.

BUDAPEST VÁROSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Kijelöli a város fejlődésének legfontosabb irányait, és egyben megmutatja, hogy Budapest a jövőben milyen preferenciák alapján fejlődjön.

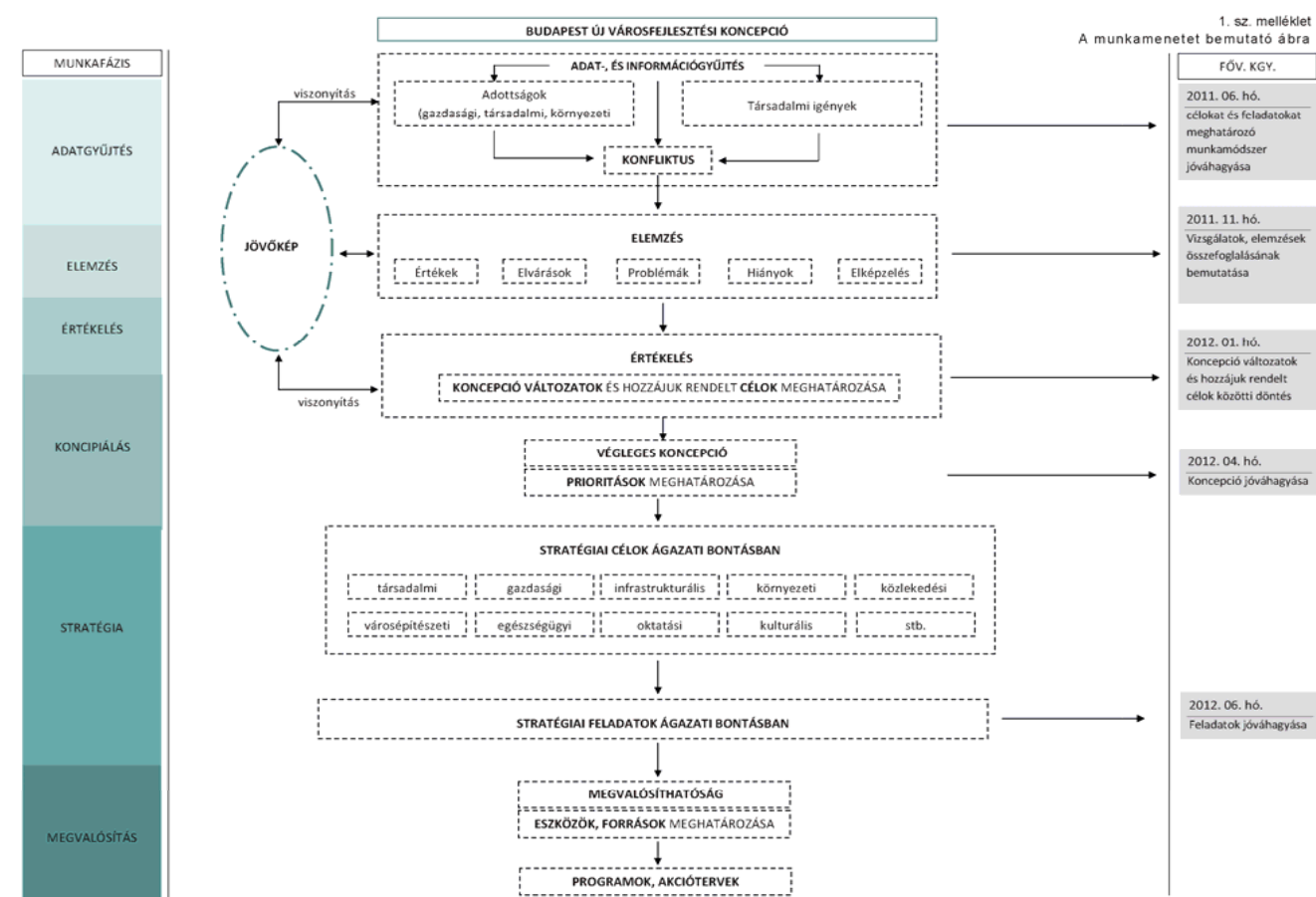
3. fázis: A meghatározott célok elérése érdekében meg kell határozni a lehetséges eszközöket. A stratégiai célok megvalósítása városfejlesztési szempontból általában komplex, több ágazatot is érintő feladatok összehangolását jelenti.

4. fázis: A stratégiai célokból következő feladatokat ágazati szinten meg kell határozni. Meg kell vizsgálni, hogy a különböző feladatok elvégzéséhez mennyi időre van szükség, és milyen finanszírozást igényelnek. A feladatokat időrendbe helyezve láthatóvá válik, hogy a különböző feladatok hogyan viszonyulnak egymáshoz.

Az így összeállított anyag a városfejlesztési stratégia alapküldetése, amelyet a hosszú távú célok szem előtt tartásával változó körülmények esetén folyamatosan karban tartani kell.

Minden fázisban kiemelt jelentősége van a szakértők, a döntéshozók és az érintettek folyamatos párbeszédének.

1.-1. ábra Munkafolyamat

1.2. A VIZSGÁLATOK ÉS ELEMZÉSEK KÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA

Közel 30 éve nem készült komplex helyzetelemzés a főváros teljes területére vonatkozóan. A rendszerváltást követő években a gyorsan változó körülmények miatt rendszerint vizsgálatok, elemzések nélkül készültek a fejlesztési dokumentumok. Egy ideig valóban a részt vevő szakemberek tapasztalataira, tudására lehetett építeni. Mára azonban gyökeres változásokat kellett az élet minden területén megtapasztalni, és a változások nyomán követése is egyre nehezebb. Mivel felelősségteljes döntéseket csak a város jelenlegi helyzetének – az értékek és a problémák - ismeretében lehet hozni, fontos hogy Budapest Új Városfejlesztési Konceptiója széleskörű aktuális adatokra és elemzésekre támaszkodhasson, ismerni kell a zajló folyamatokat és trendeket. Jelen munka során kifejezetten fontos, hogy a város teljes területére álljanak rendelkezésre a döntéshozatalt alátámasztó információk.

Ennek érdekében 2011 nyarán széleskörű adatgyűjtés kezdődött meg. Tarlós István főpolgármester kérésére a kerületi önkormányzatok, államigazgatási szervek, országos szerepkörű intézmények is számos adatot, információt bocsájtottak rendelkezésre.

A tervezési folyamat vizsgálati és elemzési szakaszában egy olyan adatbázis jött létre, ami a koncepción túlmutató térinformatikai rendszer alapját képezheti, vagy kellő módosításokkal integrálható egy már működőbe.

El kell kerülni a múltban tapasztaltakat, mely szerint számos elemzés készült fővárosi megbízásból, de az ahhoz gyűjtött és feldolgozott adatok nem állnak rendelkezésre.

Minden esetben az elérhető adatok minél aktuálisabb és részletesebb beszerzésére törekedtünk. Ezt sajnos nem minden esetben sikerült homogén módon megoldani. Nagy gond, hogy az igen részletes adatok, pl. a népességre és a lakásállományra vonatkozóan csak a népszámlálás éveire állnak rendelkezésre. Így a 2001 évi adatok már elavultak, a 2011 évi adatok még nem állnak rendelkezésre.

Amennyiben a további munkafázisokban újabb adatok is elérhetővé válnak, jelen helyzetelemzés kiegészítésre kerül.

1.3. ADATFELDOLGOZÁS RENDSZERE

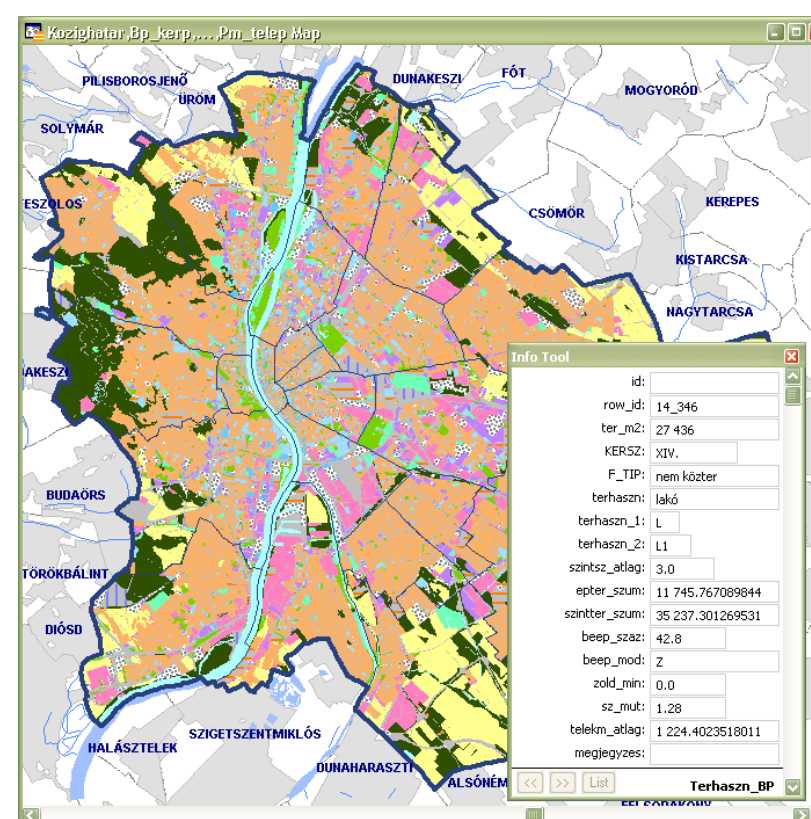
Az adatok gyűjtését és rendszerezését, valamint a területre vonatkozó vizsgálatok lefolytatását és eredményeinek feldolgozását a BFVT Kft., a Mű-Hely Zrt. és az Urban-Lis Stúdió Kft. együttesen, azonos munkamenet szerint végezte.

Az adatok feldolgozása a területi elemekre vonatkozóan az alábbiak szerint történt.

Területhasználat felépítésének fő elemei:

1. Budapest területhasználati alapegységeinek lehatárolása
2. Jellemző területhasználat megállapítása
3. Beépített alapterület számítása
4. Átlagos szintszám szerinti besorolás
5. Szintterület számítása

1.-2. ábra: Területhasználat – megállapított és számított adatok

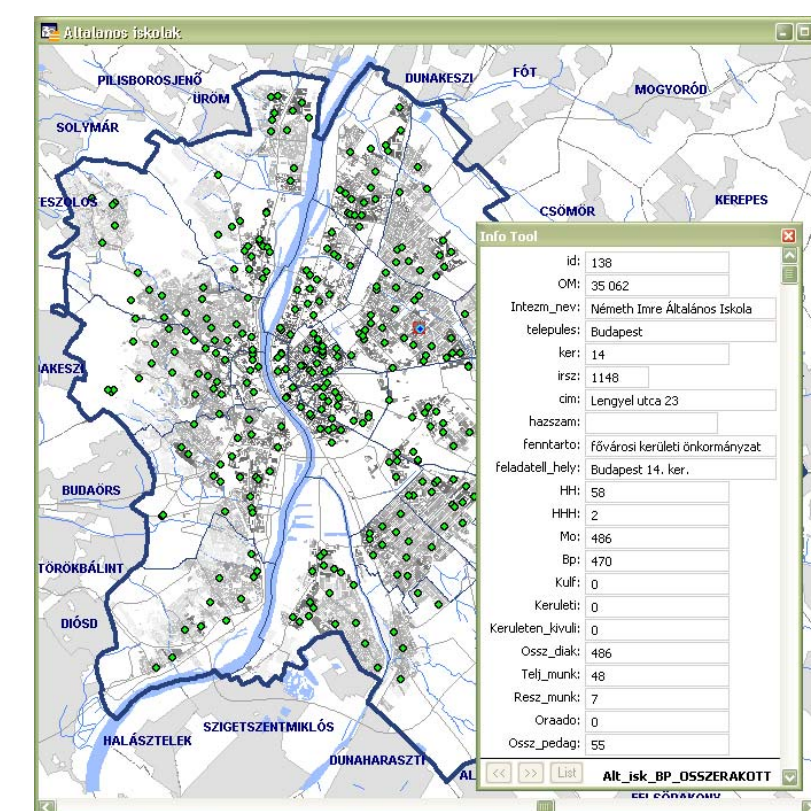
A bevitt adatok alapján jött létre Budapest jelenlegi területhasználatát mutató térkép és adatbázis. A több mint 33.000 lehatárolt területhasználati egység több mint 700.000 adatot hordoz magában.

A területhasználat megállapítása mellett rögzítésre kerültek a pontszerű létesítmények (például óvodák, iskolák, egyetemek stb). az alábbiak szerint

Pontszerű létesítmények rendszerének felépítése:

1. Témakörök megválasztása
2. Forrásadatok rendszerezése
3. Pontok generálása és adatokkal való feltöltése
4. Pontok utca, házszám alapján történő elhelyezése

1.-3. ábra: Pontszerű létesítmények – feltöltött adatok

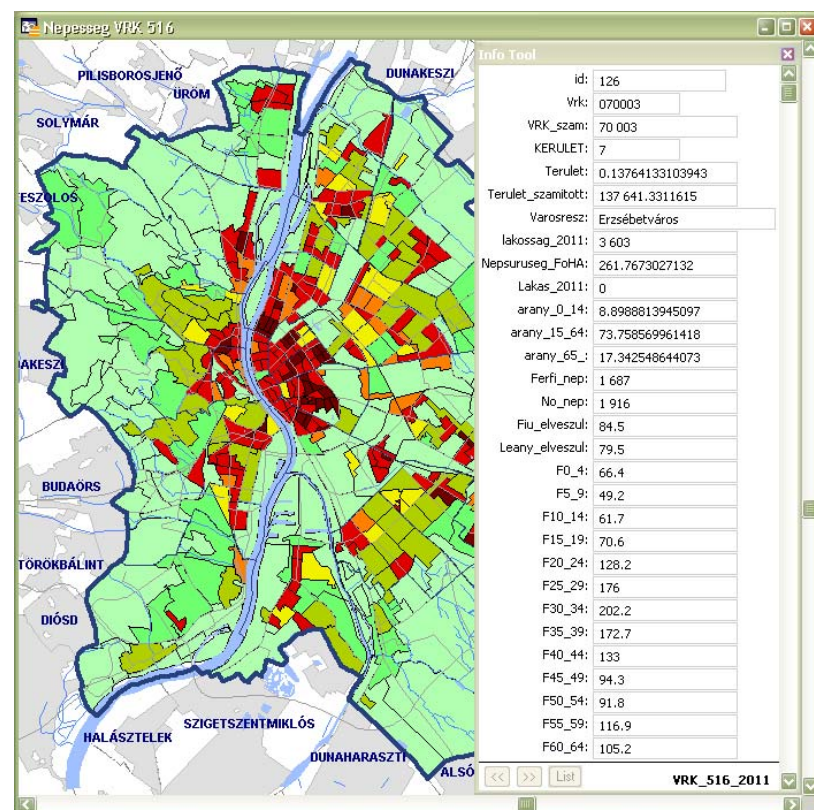

A folyamatban mintegy 10.000 pontszerű létesítmény került feltüntetésre, melyek mintegy 70.000 adatot tartalmaznak.

További adatforrásként szolgált az 516 városrendezési körzet (VRK) népségi statisztikai adatai, melyek az elemzések fontos részét képezik.

Statisztikai adatok:

1.-4. ábra: 516 városrendezési körzet – statisztikai adatok

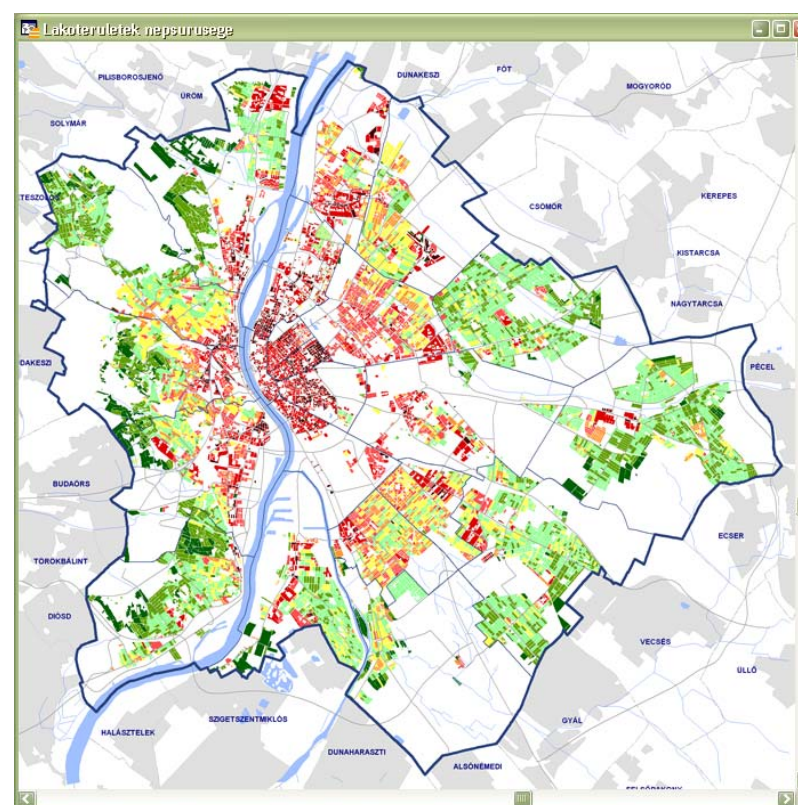

E három fő kategórián kívül különféle közlekedési, zöldfelületi, környezetvédelmi, közműellátási szakági adatok is feldolgozásra kerültek az elemzésekhez.

A közös, illetve a kölcsönös és folyamatos adatcserével járó elemzési szakasz nem csak egységes adatszerkezetet, hanem azonos térinformatikai szoftverkönyezetet is igényel. Mindhárom tervező iroda MapInfo szoftvert használ, így egyértelmű volt, hogy ez a platform lesz a közös tervezés informatikai alapja.

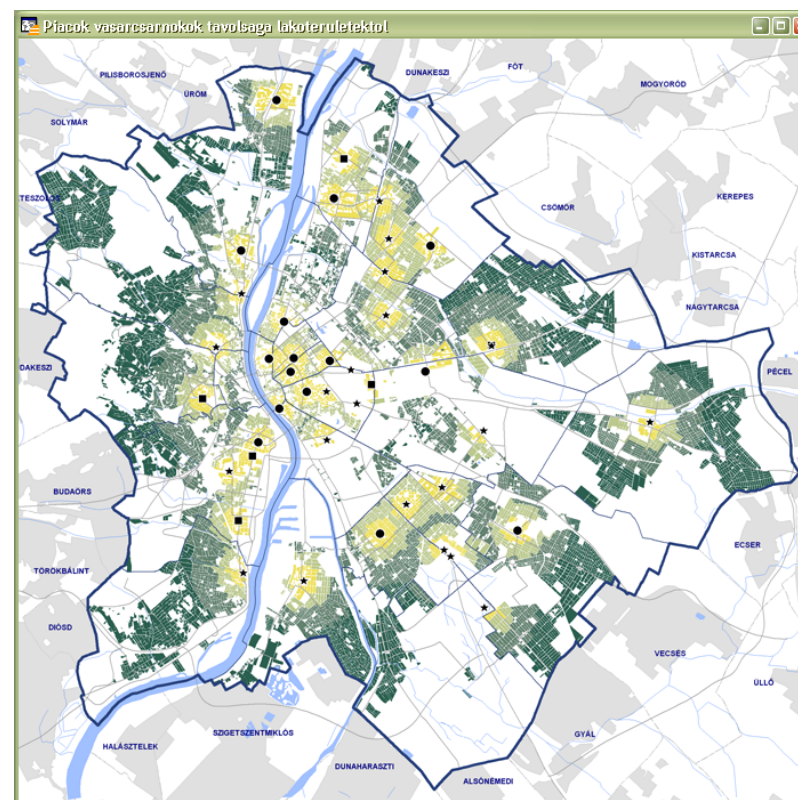
Az elemzések során a térinformatika lehetőségeit kihasználva ezen elemek összefüggéseit, egymásra hatásait vizsgáltuk. Összevetettünk területi elemeket aggregálva a hozzájuk tartozó leíró adatokat.

1.-5. ábra: területi adat aggregáció – lakóterületek népsűrűsége

Az ily módon származtatott adatokat pontszerű objektumokkal összevetve elérési távolságok illetve ellátási körzetek határozhatók meg.

1.-6. ábra: pontszerű objektumok – piacok lakóterületektől mért távolsága

A vizsgálatok során keletkezett nagymennyiségű és sokrétű adatból létrejövő információmennyiség kezelése, elemzése, az adatbázisban rejlő térszerkezeti összefüggések modellezése a program adta alapvető lehetőségen felül, az Urban-Lis Stúdió Kft. MapInfo programon belül használható saját fejlesztésű rendszere a BUDTha_500 (Budapest Térszerkezeti Háttér Adatbázisa) segítségével történt.

1.-7. ábra: BUDTha_500 – Sűrűsödések grafikus megjelenítése interpolálással

